

POSTANOWIENIE

Dnia 27 lutego 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Pietrzykowski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Monika Koba

SSN Roman Trzaskowski

w sprawie ze skargi J. P., C. P. i P. P.

o wznowienie prawomocnie zakończonego postępowania przez Sąd Apelacyjny
w (...) sygn. akt I ACa (...)

w sprawie z powództwa Syndyka masy upadłości Spółdzielczej Kasy
Oszczędnościowo-Kredytowej (...) w G. w upadłości likwidacyjnej
przeciwko J. P., C. P. i P. P.

o zapłatę

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym

w Izbie Cywilnej w dniu 27 lutego 2020 r.,

zażalenia skarżących na postanowienie Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 27 września 2019 r., sygn. akt I ACa (...),

1. oddala zażalenie;

**2. przyznaje adw. P.O. od Skarbu Państwa - Sądu
Apelacyjnego w (...) kwotę 1800 (tysiąc osiemset) złotych
powiększoną o 23% podatku VAT tytułem wynagrodzenia za
udzielenie skarżącym z urzędu nieopłaconej pomocy prawnej w
postępowaniu zażaleniowym.**

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w (...) postanowieniem z dnia 27 września 2019 r. odrzucił skargę pozwanych o wznowienie postępowania w sprawie I ACa (...), przyznał adwokatowi P. O. od Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w C. kwotę 3 321 zł tytułem wynagrodzenia za udzielenie pozwany nieopłaconej pomocy prawnej i zasądził od pozwanych na rzecz powoda kwotę 500 zł tytułem części kosztów wywołanych wniesieniem skargi o wznowienie postępowania. Podkreślił, że skarżący jako ustawową podstawę wznowienia wskazali ujawnienie nowych okoliczności faktycznych i środków dowodowych, które mogłyby mieć wpływ na wynik sprawy, a z których nie mogli skorzystać w poprzednim postępowaniu, zaznaczając, że powzięli o nich wiadomość dopiero dnia 28 sierpnia 2018 r. przez uzyskanie dostępu do dokumentów, do których uprzednio nie mieli wglądu z uwagi na fakt, iż dotyczyły zmarłej dłużniczki, której są następcami prawnymi. Powoływali się na ujawnienie faktu, iż nieruchomość zmarłej dłużniczki rzeczowej R.S., obciążona hipoteką, była ujawniona w księdze wieczystej i ewidencji gruntów jako nieruchomość gruntowa, faktycznie zaś była zabudowana budynkiem mieszkalnym, stanowiącym przedmiot odrębnej własności i nakład z majątku skarżących. Wskazywali na rozbieżność między wartością ich nieruchomości, którą oznaczono w umowie sprzedaży zawartej niedługo przed obciążeniem jej hipoteką na 6 000 zł, a wysokością ustanowionej następnie na niej hipoteki kaucyjnej - do kwoty 180 000 zł, która to okoliczność powinna prowadzić, ich zdaniem, do ubezszkolenia ustanowienia tego obciążenia. Podnosili, że postępowanie egzekucyjne z ich nieruchomości powinno zostać zawieszone, ponieważ nie przedłożono prawidłowego tytułu wykonawczego z prawidłowym oznaczeniem wierzyciela w klauzuli oraz wskazywali na nieprawidłowości w wycenie zajętej nieruchomości, sporządzonej w formie operatu przez biegłego. Powołali się na zarzut przedawnienia dochodzonego roszczenia, zgłoszonego po upływie 3 lat od śmierci dłużnika głównego. Wskazywali, że okoliczności te świadczą o braku legitymacji powoda w sprawie I ACa (...), nieskuteczności hipotecznego obciążenia ich nieruchomości, a tym samym słuszności zgłaszanego zarzutu przedawnienia dochodzonego roszczenia oraz bezpodstawności egzekucji prowadzonej przeciwko

skarżącym w oparciu o ten tytuł. Jako podstawę wznowienia postępowania powoływali się na decyzje administracyjne dotyczące zabudowania nieruchomości, umowę sprzedaży tej nieruchomości, wypis z rejestru gruntów dotyczący tej nieruchomości, umowę pożyczki, regulamin udzielania kredytów i pożyczek PZ SKOK z dnia 6 listopada 2006 r., akt notarialny z dnia 26 marca 2008 r. o ustanowieniu na działce nr [...] hipoteki, odpis księgi wieczystej, dokumentację dotyczącą dziedziczenia skarżących po R. S., a także kopie orzeczeń i części akt spraw Sądu Okręgowego w C. Sąd Najwyższy postanowieniem z dnia 31 października 2018 r., V CSK 208/18 odrzucił skargę kasacyjną pozwanych oraz oddalił wniosek ich pełnomocnika o przyznanie kosztów pomocy prawnej udzielonej pozwany z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.

Sąd Apelacyjny przyjął, że wskazywane przez skarżących fakty lub środki dowodowe nie stanowią nowych okoliczności, były bowiem skarżącym znane już w toku trwania postępowania w sprawie o sygn. akt I ACa (...). Tym samym należało uznać, że powołane okoliczności nie mają cech nowości pozwalających na przyjęcie, iż skarżący nie mieli możliwości powołania się na nie w toku procesu. Sąd Apelacyjny stwierdził, że w niniejszej sprawie powołana podstawa wznowienia nie występuje wobec nieistnienia określonych w art. 403 § 2 k.p.c. przesłanek wznowienia.

Skarżący wnieśli zażalenie na postanowienie Sądu Apelacyjnego, zarzucając naruszenie art. 403 i art. 410 k.p.c. oraz artykułu 379 k.p.c. w związku z art. 45 ust. 1 Konstytucji RP oraz art. 6 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzonej w dniu 4 listopada 1950 r. w Rzymie (Dz. U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284 ze zm.) przez przeprowadzenie posiedzenia w sprawie bez obecności stron postępowania przebywających w dniu wyznaczonym na posiedzenie w szpitalu i składających wniosek o odroczenie terminu rozpoznania sprawy ze względu na brak możliwości stawienia się w Sądzie w dniu przewidzianym na posiedzenie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że skarga o wznowienie nie opiera się na ustawowej podstawie nie tylko wówczas, gdy podana w niej podstawa nie odpowiada wzorcowi któregośkolwiek z podstaw wskazanych

w kodeksie, lecz także wtedy, gdy podstawa ta odpowiada wprowadzie temu wzorcowi, ale w rzeczywistości nie wystąpiła (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 9 października 2015 r., IV CZ 24/15, niepubl.; z dnia 28 lutego 2014 r., IV CZ 126/13, niepubl., z dnia 5 lutego 2009 r., I CZ 4/09, niepubl., z dnia 18 maja 2006 r., IV CZ 36/06, niepubl., z dnia 15 czerwca 2005 r., IV CZ 50/05, niepubl.). Na etapie badania dopuszczalności skargi ustalenie, czy opiera się ona na ustawowej podstawie, powinno być dokonane na podstawie okoliczności i twierdzeń w niej zawartych, bez weryfikowania ich prawdziwości (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 12 maja 2016 r., IV CZ 25/16, niepubl., z dnia 20 października 2016 r., II CZ 105/16, niepubl., z dnia 25 sierpnia 2016 r., V CZ 44/16, niepubl.).

Zgodnie z art. 403 § 2 k.p.c., podstawą wznowienia postępowania jest późniejsze wykrycie takich okoliczności faktycznych lub środków dowodowych, które mogłyby mieć wpływ na wynik sprawy, a z których strona nie mogła skorzystać w poprzednim postępowaniu. Podstawą wznowienia postępowania nie może być każda nowa okoliczność, lecz tylko taka, która dotyczy przedmiotu sporu, istniała już w trakcie zakończonego postępowania i nie została wówczas przytoczona, gdyż była stronie nieznana i miała dla niej wtedy charakter nieujawnialny (por. uzasadnienie uchwały składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 21 lutego 1969 r., III PZP 63/68, OSNC 1969, nr 12, poz. 208). Niewiedza o okolicznościach faktycznych czy środkach dowodowych musi wynikać z przyczyn obiektywnych, a nie z zaniechania strony postępowania czy jej pełnomocnika. W konsekwencji nie mogą być uwzględnione okoliczności wynikające już z materiału procesowego, jeżeli zostały one pominięte przez stronę na skutek opieszałości, zaniedbania, zapomnienia lub błędnej oceny potrzeby ich powołania (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 26 listopada 2009 r., III CZ 52/09, niepubl., z dnia 16 stycznia 2013 r., II CZ 155/12, niepubl. i z dnia 14 marca 2017 r., II CZ 163/16, niepubl.). W niniejszej sprawie w ogóle zresztą nie można mówić o wspomnianej niewiedzy, skoro rzekomo nowe dowody były przedstawione w sprawie prawomocnie zakończonej. Sąd Apelacyjny w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia trafnie zatem wskazał, że podstawa wznowienia wskazana przez skarżącego, formalnie odpowiadająca i art. 403 § 2 i art. 409 k.p.c., w rzeczywistości nie wystąpiła.

Z przedstawionych powodów orzeczono, jak w sentencji (art. 398¹⁴ w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c.).

jw